

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Minister van Economische Zaken en Klimaat
De heer ir. E.D. Wiebes
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Binnenhof 22
postbus 20017
2500 EA Den Haag

telefoon 070-312 92 00
fax 070-312 93 90

e-mail postbus@eerstekamer.nl
internet www.eerstekamer.nl

datum 19 maart 2020

betreft *Investeringsplan voor de Europese Green Deal*

ons kenmerk 166257.02u

Geachte heer Wiebes,

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit hebben met belangstelling kennisgenomen van Europese voorstellen voor een investeringsplan voor een duurzaam Europa en de oprichting van het fonds voor een rechtvaardige transitie¹ en de BNC-fiches inzake deze voorstellen die de minister van Buitenlandse Zaken op 14 februari 2020 naar de Kamer heeft gestuurd.² De leden van de fracties van **GroenLinks** en de **PVV** hebben naar aanleiding hiervan een aantal vragen en opmerkingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van GroenLinks

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat het Just Transition Mechanism (JTM) gericht is op de sociaal economische transitie van regio's die nog in sterke mate afhankelijk zijn van fossiele en koolstof intensieve industrie. Dit JTM moet de komende zeven jaar circa €100 miljard aan publieke en private investeringen mobiliseren. Hoe worden de publieke en private delen gefinancierd? Wat voor groepen zijn de private investeerders? Hoe worden de publieke investeringen vormgegeven? Is dit 'extra' publiek geld of komt dit uit andere potjes? Als dat laatste het geval is, welke potjes zijn dit en waarom is niet gekozen voor extra geld? Deze leden vragen u om een verduidelijking.

In het BNC-fiche inzake het JTM wordt aangegeven dat de Nederlandse regering van mening is dat de benodigde EU-middelen moeten worden gevonden binnen de door de Raad afgesproken financiële kaders.³ Daarnaast staat Nederland ook positief tegenover de bevoegdheid van de Europese Commissie om deze maatregelen voor te stellen omdat het een terrein van gedeelde bevoegdheid betreft.⁴ De leden van de GroenLinks-fractie zijn van mening dat het hier ook om gedeelde financiële verantwoordelijkheid gaat, waarbij de EU en de lidstaten samen bijdragen aan de Green Deal. Deelt u deze opvatting? Zo nee, waarom niet? Zou er, gezien het feit dat Nederland extra gevoelig is voor klimaatverandering en zeespiegelstijging, hieromtrent niet extra geld voor moeten komen, naast de EU-begroting? Kunt u een overzicht geven van de Nederlandse bijdrage aan het eventuele extra

¹ COM(2020)21 en COM(2020)22; Zie voor behandeling in de Eerste Kamer dossier E200003 en E200004 op www.europapoot.nl.

² *Kamerstukken I*, 2019-2020, 35404, A en *Kamerstukken I*, 2019-2020, 35404, B.

³ *Kamerstukken I*, 2019-2020, 35404, B, blz. 10.

⁴ Idem, blz. 8.

datum 19 maart 2020

ons kenmerk 166257.02u

blad 2

budget buiten de EU-begroting en de geschatte toekomstige kosten van klimaatverandering en zeespiegelstijging?

De leden van de GroenLinks-fractie lezen in het BNC-fiche dat het JTM bestaat uit drie pijlers: 1) het Just Transition Fund (JTF), 2) een nieuw luik onder InvestEU, 3) en een nieuwe publieke leenfaciliteit onder de Europese Investeringsbank.⁵ Groningen, meer specifiek de Eemshaven, is door de Europese Commissie aangewezen als een van de gebieden die in aanmerking zouden komen voor het JTM.⁶ Recent kondigden Shell, Gasunie en Groningen Seaport het NorthH2-project aan voor een grote waterstoffabriek in het gebied. Onder welk van de drie pijlers van het JTM zou een eventuele financieringsaanvraag van dit project vallen? Hoe wordt productie van groene waterstof gestimuleerd, waarbij tegelijkertijd wordt voorkomen dat dit uit louter publieke middelen wordt gefinancierd? Hoe wordt bij dergelijke projecten gekeken naar de verantwoordelijkheid van de bedrijven, gezien het feit dat de Staat voor bijna alle Groningse gasschade opdraait?

De Europese Commissie heeft dus verschillende gebieden in Nederland aangewezen die in aanmerking komen voor gelden van het JTM.⁷ In de landbouwsector worden veel andere broeikasgassen uitgestoten dan CO₂, hierbij moet worden gedacht aan onder andere het sterke broeikasgas methaan. Kunnen de gelden van het JTM ook worden gebruikt voor boeren die hun veestapel willen inkrimpen? Of kunnen de gelden ook worden gebruikt voor (warme) sanering van boerenbedrijven? Zo ja, bent u dan bereid om bij de Europese Commissie aan te dringen op verruiming van de lijst met Nederlandse gebieden? Zo nee, bent u bereid om bij de Europese Commissie voor te stellen hier gelden uit het Europese landbouwbudget voor te gebruiken?

Tijdens de Algemene Financiële Beschouwingen⁸ hebben de leden van de GroenLinks-fractie gevraagd naar het toegankelijker maken van elektrisch rijden door het stimuleren van het ombouwen van fossiele naar elektrische auto's. Staatssecretaris Snel gaf toen aan dat hij dat zou meegeven aan de minister voor Milieu en Wonen. Kunt u hier een update over geven? Op welke manier kan onder de Green Deal het ombouwen van auto's worden gestimuleerd en gefinancierd? Onder welke pijler van het JTM kunnen ombouwers van auto's gestimuleerd worden?

De leden van de GroenLinks-fractie lezen dat de regering het belangrijk vindt dat lidstaten alleen aanspraak kunnen maken op het JTF indien zij zich committeren aan de implementatie van de doelstelling van klimaatneutraliteit in 2050 en indien het fonds de principes van eerlijke concurrentie in acht neemt.⁹ Landen die zich niet committeren aan de doelstelling van klimaatneutraliteit in 2050 zullen dit waarschijnlijk doen omdat zij denken het niet te kunnen halen. Deze lidstaten uitsluiten kan betekenen dat zij nog verder achterop raken in de transitie naar klimaatneutraliteit, zo menen deze leden. Klimaatverandering is een globaal probleem, hoe worden deze landen gestimuleerd mee te doen? Bent u bereid u zich iets toegeeflijker op te stellen jegens deze landen, om zo te zorgen dat zij mee blijven doen? Stelt u andere maatregelen voor om deze landen te stimuleren mee te doen?

---

⁵ Idem, blz. 3.

⁶ SWD(2020)518, Country Report The Netherlands 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european_semester_country-report-netherlands_en.pdf

⁷ SWD(2020)518, Country Report The Netherlands 2020, https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/2020-european_semester_country-report-netherlands_en.pdf

⁸ Verslag EK 2019/2020, nr. 7, item 3 en item 8.

⁹ Kamerstukken I, 2019-2020, 35404, B, p.7.

datum 19 maart 2020

ons kenmerk 166257.02u

blad 3

Vanaf 2020 wordt de bestaande SDE+-regeling verbreed naar de SDE++-regeling, waardoor meer technieken in aanmerking komen voor subsidie.¹⁰ Komt er een integratie van de SDE++-regeling met de Green Deal? Zo nee, waarom niet? Zo ja, hoe zal dit worden vormgegeven? Kan de subsidie op CO₂-reducerende technieken worden verhoogd door fondsen van de Green Deal? Is het mogelijk dit lokaal te doen onder het JTM voor de door de Europese Commissie aangewezen gebieden? Zijn er andere groene subsidieregelingen die verruimd kunnen worden door integratie met de Green Deal, zo vragen de leden van de GroenLinks-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

In het BNC-fiche wordt aangegeven dat *".. in het EGDIP eerdere voorstellen van de Commissie opnieuw (worden) aangehaald voor nieuwe (groene) grondslagen voor nationale afdrachten ter financiering van de EU-begroting onder het volgende MFK (niet-gerecycled plastic verpakkingsafval en een deel van de ETS-veilingopbrengst). Het betreft nadrukkelijk grondslagen voor de financiering van de Europese begroting, geen Europese belastingen."*¹¹ Zien de leden van de PVV-fractie het goed dat dit eigenlijk toch een soort indirecte belastingen zijn? Nationale afdrachten worden toch gefinancierd door belastingen en heffingen? En hoe is de besluitvorming omtrent deze groene grondslagen? Is dat op basis van unanimiteit of op stemmen per gekwalificeerde meerderheid? Vallen deze groene grondslagen onder de Richtlijn energiebelastingen waarvan de besluitvorming, namelijk die inzake milieukwesties, naar alle waarschijnlijkheid aangepast zal worden? De besluitvorming is nu nog op basis van unanimiteit, maar zou veranderd gaan worden naar besluiten op basis van gekwalificeerde meerderheid.

De Europese Commissie geeft aan samenwerking te zoeken met andere internationale en nationale financiële instellingen om hun activiteiten in lijn te brengen met de doelstellingen van de Europese Green Deal. Op welke nationale en internationale financiële instellingen doelt de Europese Commissie?

Het budget voor het JTF wordt verdeeld via landenenvelopen over de lidstaten. Voor Nederland komt dit bedrag volgens het Commissievoorstel uit op circa €220 miljoen. Dit bedrag wordt aangevuld door een verplichte overheveling vanuit het EFRO en het ESF+ ter grootte van minimaal 1,5 en maximaal 3 keer de landenenvelopen onder het JTF, plus de verplichte nationale cofinanciering. De leden van de PVV-fractie verzoeken u een overzicht te verstrekken van hoe het budget verdeeld wordt over de lidstaten met de bijbehorende overhevelingen van de verplichte nationale cofinanciering per land.

De Europese Commissie geeft aan een aantal investeringsdoeleinden expliciet uit te sluiten, zoals investeringen in kernenergie. Wat is de reden om kernenergie uit te sluiten? Klopt de stelling dat de regering het eens is met het uitsluiten van investeringen in kernenergie? Indien dat het geval is, is dat de reden dat het gebruik van kernenergie onbespreekbaar was bij de klimaattafels? Zo nee, wat was dan wel de reden, zo vragen de leden van de PVV-fractie.

¹⁰ Rijksoverheid, 'Kabinet stelt met SDE++ €5 miljard beschikbaar voor CO₂-reductie' 17 februari 2020, <https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2020/02/17/kabinet-stelt-met-sde-€5-miljard-beschikbaar-voor-co2-reductie>.

¹¹ Kamerstukken I, 2019-2020, 35404, A, blz. 3.

datum 19 maart 2020

ons kenmerk 166257.02u

blad 4

De leden van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit zien uw reactie met belangstelling tegemoet en ontvangen deze graag uiterlijk 14 april 2020.

Hoogachtend,

mr. N.J.J. van Kesteren

Voorzitter van de vaste commissie voor Economische Zaken en Klimaat / Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit